

بیت المقدس و حماسه فتح خرمشهر

گفت و گو با امیر سرتیپ خلبان محمد اسماعیل پیروان؛ معاون هماهنگ کننده نیروی هوایی ارتش در زمینه عملیات...

گفت و گو با امیر سرتیپ خلبان محمد اسماعیل پیروان؛ معاون هماهنگ کننده نیروی هوایی ارتش در زمینه عملیات خرمشهر را خدا آزاد کرد

خلبان ها آدم های عجیبی هستند؛ شخصیت تاثیرگذاری دارند ، پای صحبت خلبان ها نشستن دلپذیر است ، حماسه ها را از زبان خلبان شنیدن به مانند این است که خود در بطن حماسه حضور داری ، خلبان نه تنها هنرش این است که هواپیمای غول پیکری را به پرواز درمی آورد بلکه روح و اندیشه مخاطب را نیز با گفتار شیرین و خاطرات زیبا به اوج می رساند ، او مخاطب را در کابین کلمات و خاطرات می نشاند و در آسمان ها می چرخاند

امیر سرتیپ خلبان محمد اسماعیل پیروان در سال 1330 در شهر مقدس مشهد متولد شد . وی در سال 1349 به استخدام نیروی هوایی در آمد و از آنجا که علاقه مند به پرواز بود به دانشکده خلبانی رفت و را کسب نمود و با توجه به 41 و 4 توانایی پرواز با جنگده های فعالیت های قابل توجه در دوران دفاع مقدس از جمله بمباران اهداف مهم نظامی در خاک دشمن و چند نوبت درگیری نزدیک هوایی با چند فروند هواپیماهای دشمن و سرنگون کردن يك فروند از آنها در هر درگیری موفق به دریافت نشان فتح از دست رهبر معظم انقلاب و فرماندهی کل قوا شد. وی دارای مدرک کارشناسی ارشد و فارغ التحصیل دانشکده دفاع ملی از دانشگاه علوم استراتژیک (ویژه مقامات) می باشد. امیر پیروان تاکنون در سمت معاون عملیات منطقه هوایی شهید بابایی اصفهان ، جانشین فرماندهی پایگاه ششم شکاری شهید یاسینی بوشهر و فرمانده منطقه هوایی شهید دوران شیراز فعالیت داشته است و اکنون به عنوان معاون هماهنگ کننده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به خدمت خود ادامه می دهد.

امیر پیروان به اخلاق حسنه توأم با آرامشی خاص در بین دوستان خود معروف است . او می گوید هدف از بعثت پیامبر(ص) نیز بالا بردن مکارم اخلاق و پایبند بودن به ارزش های والای انسانی بود و اصل بعثت نیز بر این اساس استوار است .

امیر سرتیپ خلبان محمد اسماعیل پیروان معاون هماهنگ کننده نیروی هوایی ارتش از جمله این خلبان ها است ؛ با وی قرار گذاشتیم درباره عملیات بیت المقدس و حماسه فتح خرمشهر گفتگو کنیم ، در دفتر کارش در ستاد نیروی هوایی ارتش استقبال گرمی از ما کرد. دست ما را گرفت و بر کابین خاطرات نشاند و با گفتار دلنشینش ، ما را بر فراز کارون و آسمان خرمشهر برد. به ما گفت : توکل به خدا ، صبر و استقامت و باور کردن خویش تحت رهبری معمار بزرگ انقلاب دست دشمن متجاوز را که به این قسمت از سرزمین اسلامی رسیده بود ، قطع کرد.

امیر پیروان گفت : اگر همواره بر خدا توکل کنیم موفقیت و پیروزی در هر عرصه ای برای ما امکان پذیر است و ما آن روز بر خدا توکل کردیم و امامان آن پیر فرزانه گفت : خرمشهر را خدا آزاد کرد. لطفاً از چگونگی ورود نیروی هوایی به جنگ و دفاع از مرز و بوم اسلامی بگویید.

بسم الله الرحمن الرحيم

گرامی میدارم یاد شهدای 8 سال دفاع مقدس و امام شهدا بالاخص شهدای گرانقدر عملیات غرور آفرین بیت المقدس را که با ایثار و از خودگذشتگی و با توکل بر خدا و تبعیت از رهبری ، وحدت و انسجام و یکپارچگی ارتش قهرمان سپاهیان دلاور و بیسیجیان مخلص و صف شکن پشتیبانی بی نظیر مردم همیشه در صحنه زمینه پیروزی و فتح خرمشهر را فراهم کردند و با این عمل ارزشمند خود نقطه عطفی در تاریخ 8 سال دفاع مقدس بوجود آوردند .

رژیم بعث عراق در 31 شهریور سال 1359 در يك اقدام تجاوزگرانه حمله گسترده ای را به سمت مرزهای ایران آغاز کرد؛ از آنجا که مدت زمان زیادی از پیروزی انقلاب اسلامی نمی گذشت ، نیروها و یگان های سطحی و زمینی در وضعیت مناسب و منسجمی قرار نداشتند ، لذا نقش نیروی هوایی ارتش در آن برهه از زمان تعیین کننده و مهم شد. نیروی هوایی در ابتدای جنگ بصورت قدرتمندانه با انجام مأموریت مختلف به پاسداری از قلمرو هوایی و زمینی کشور پرداخت . مقام معظم رهبری درباره وضعیت خاص آن برهه تعبیر ودقت نظر خوبی دارند؛ ایشان فرمودند : «اول جنگ نیروی هوایی شد محور دفاع ، حال آنکه او يك نیروی پشتیبان است .»؛

علت این بود که نیروهای عراقی در قالب لشکرهای متعدد به سمت مرزهای ایران هجوم آوردند و چون نیروی هوایی يك نیروی واکنش سریع است و مأموریت پشتیبانی هوایی از نیروهای سطحی یکی از مأموریت های تعریف شده آن است با شرایط پیش آمده تعریف مأموریت این نیرو تا حدودی تغییر کرد و در حقیقت بخش عمده ای از انرژی و توان مأموریتی این نیرو صرف کفند یا متوقف ساختن پیشروی دشمن متخاصم شد. جنگ با تانک های دشمن در بین خلبانان ما مشهور است ، بمباران تانک ها و نفربرهای عراق روندکار و پیشروی عراقی ها را به داخل میهن اسلامی مختل می ساخت و همین برتری هوایی ایران در روزهای آغازین جنگ در تخریب روحیه دشمن تاثیر بسزایی داشت . نقشه آنها که آمده

بودند دو یا سه روزه خرمشهر را بگیرند و ظرف يك هفته به تهران برسند با عملکرد قهرمانان تیز پرواز ارتش جمهوری اسلامی ایران نقش بر آب شد. با شرکت تکاوران دلاور نیروی دریایی و زمینی ارتش در جنگ و با پیوستن نیروهای مردمی و سپاهی و ایثار و مقاومت های جهان آراها ، تصرف خرمشهر در مقابل 7 لشکر و 15 تیپ مستقل زرهی دشمن تا 35 روز به تأخیر افتاد . ارتش عراق از طرف دولت های غرب و شرق حمایت می شد و با انواع و اقسام هواپیما ها ، جنگ افزارها و تجهیزات مدرن به سمت ایران اسلامی یورش آورد ، رزمندگان اسلام بعد از 35 روز مقاومت با اندوه تمام از خرمشهر عقب نشستند ، ولی همین 35 روز مقاومت به صدامیان که آمده بودند دو یا سه روزه خرمشهر را فتح کنند فهماند که ایران بیشه شیران و دلیران است و شیران در دفاع از خاک ، خون نثار می کنند.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و با شرایط جدید حاکم بر کشور میزان آمادگی رزمندگان ایران از لحاظ تجهیزات و ادوات نظامی برای مقابله با دشمن متخاصم چگونه بود؟

در حقیقت یکی از عوامل حمله ور شدن صدامیان بسوی مرزهای ایران نو پا بودن انقلاب اسلامی و شرایط جدید حاکم بر کشور بود. به آنها گفته بودند مستشاران خارجی از ایران رفته اند و ارتش ایران قدرت هوایی ندارد و نمی تواند از هواپیما هایش استفاده کند. عراقی ها فکر کردند قدرتی در نیروهای مسلح ایران وجود ندارد و البته در ابتدای کار هم آن مقاومت لازم نبود ، آنها هم مقداری پیشروی کردند ، ولی به محض اینکه رزمندگان اسلام در جبهه ها حضور پیدا کردند و از طرفی نیروی هوایی ارتش انقلابی هم ضربات سنگینی به نیروهای مهاجم عراق وارد ساخت ، آنها از لحاظ روحی شدیداً لطمه خوردند.

با 35 روز مقاومت در خرمشهر عراقی ها فهمیدند اگر بیش از این پیشروی کنند یا نمی توانند آنچه را که تا کنون گرفته اند نگه داری کنند و یا با شکست و عقب نشینی مواجه می شوند. بعد از سقوط خرمشهر تا عملیات بیت المقدس حدود يك سال و نیم از جنگ گذشت ، کارکنان متخصص و فنی توانمند و غیرتمند نیروی هوایی تمام تجهیزات آفندی و پدافندی را در اسرع وقت عملیاتی می کردند و در زمان عملیات بیت المقدس تمامی تجهیزات و ادوات نظامی نیروهای مسلح ایران در آمادگی کامل بود. از طرفی دشمن در حدود این يك سال و نیم که خرمشهر را در اختیار داشت با به پا داشتن انواع و اقسام استحکامات ، موانع ، خاکریزهای چندگانه و مرتفع و پیاده کردن نیروهای زرهی آماده ، با بیان اینکه ما قدرت برتر نظامی هستیم و می خواست با بهره برداری سیاسی از اشتغال خرمشهر خود را اداره کننده جنگ و فاتح میدان نبرد معرفی کند و در مذاکرات صلح هم بعنوان قویترین ابزار از آن استفاده نماید.

واکنش نیروهای مسلح ایران برای باز پس گیری خرمشهر از دست دشمن متجاوز چگونه بود؟

فرماندهان و مسئولان نیروهای مسلح به دور از هر گونه عجله و با برنامه ریزی های حساب شده و سنجیده عملیات های متعددی را برای فتح خرمشهر طراحی کردند ، تا با بکارگیری اصول جنگ امکان عقب راندن دشمن و پیروزی بر آن فراهم شود. با آن برنامه ریزی ها ارتش و سپاه ، عملیات مشترک ثامن الائمه را برای شکستن حصر آبادان در مهرماه سال 1360 آغاز کردند ، عملیات طریق القدس در آذرماه سال 60 در منطقه بستان و عملیات فتح المبین در فروردین ماه سال 61 در منطقه شوش و کرخه رویای دشمن برای عبور از کرخه و تصرف دیگر شهرهای خوزستان را برای همیشه بر باد داد. با انجام این سلسله عملیات ها در فاصله کمی از هم ، توفیقات بسیار خوبی نصیب نیروهای مسلح ایران و رزمندگان اسلام شد و روحیه رزمی دشمن در هم شکست و به دشمن تفهیم شد که ایران زمین جای اغیار نیست . با پیروزی هایی که رزمندگان اسلام در مقابل دشمن به دست آوردند زمینه برنامه ریزی برای عملیات بیت المقدس فراهم شد. یکی از عوامل مهم پیروزی در عملیات بیت المقدس فاصله زمانی کم آن با عملیات فتح المبین بود. دشمن فکر می کرد بعد از عملیات سنگین فتح المبین ماه ها طول می کشد تا عملیات دیگری از سوی نیروهای مسلح ایران آغاز شود.

فرماندهان ارشد در نیروهای مسلح با وقوف به ضعف و دشمن با آن برنامه ریزی هایی که انجام داده بودند در دهم خرداد ماه سال 61 عملیات بیت المقدس را با هدف بیرون راندن دشمن از سرزمین اسلامی آغاز کردند . ماموریت نیروی هوایی 15 روز قبل از آغاز عملیات بیت المقدس شروع شد ، به لحاظ اینکه نیروی هوایی برای عملیات شناسایی و ترابری نیروها می بایست در صحنه می بود. همینطور در سوم خردادماه که فتح خرمشهر قطعی شد ماموریت نیروی هوایی تا 10 روز بعد از عملیات نیز ادامه داشت .

فعالیت نیروی هوایی در طول عملیات بیت المقدس چگونه و در چه راستایی بود؟

ماموریت مهم نیروی هوایی در این عملیات پشتیبانی هوایی از نیروهای سطحی بود. یعنی اگر نیروهای زمینی و دریایی در جایی درگیر شوند مکمل عملیات آنها پشتیبانی هوایی خلبانان تیز پرواز و مقابله هوایی با حملات هوایی دشمن بر روی نیروهای خودی است . چون در غیر این صورت آسیب پذیری نیروهای سطحی بیشتر می شود. کسب برتری هوایی در عملیات ها مساله مهمی بود. در این میان نقش کارکنان پدافند همیشه بیدار نیروی هوایی ارتش نیز بسیار قابل توجه و تشکر بود. نیروی هوایی با انجام 900 سورتی پرواز پوشش هوایی ، 850 سورتی پرواز ترابری هوایی به منظور حمل نیرو و آمد و تخلیه مجروحین ، 315 سورتی پرواز سوختگیری ، 110 سورتی پرواز پشتیبانی آتش نزدیک هوایی و ماموریت های مخصوص ، 22 سورتی پرواز عکس برداری شناسایی هوایی عملیات بیت المقدس را در بعد هوایی به خوبی پشتیبانی کرد و 113 نفر شهید و یازده نفر اسیر در عملیات غرور آفرین بیت المقدس و فتح خرمشهر از طرف نیروی هوایی تقدیم انقلاب اسلامی شد. سرهنگ خلبان شهید طالب مهر ، سرهنگ خلبان شهید امجدیان و

سرهنگ خلبان شهید انقطاع از شهدای خلبان نیروی هوایی در عملیات بیت المقدس بودند و بقیه شهدا نیز از کارکنان فنی و پدافندی و سایر تخصصهای نیروی هوایی بودند؛ همچنین سرتیپ خلبان روادگر، سرتیپ خلبان اعظمی و سرتیپ خلبان ذوالفقاری به دلیل مورد اصابت قرار گرفتن هواپیماهایشان و غیر قابل کنترل بودن آن هواپیما را ترك و به اسارت دشمن درآمدند.

عراقی ها در بیشتر جاها تا حاشیه غربی کارون جلو آمدند و موانع فیزیکی متعددی را در آنجا ایجاد کردند و در حقیقت استحکاماتی که دشمن در خرمشهر مستقر کرده بود بگونه ای بود که صدام ادعا داشت اگر نیروهای ایرانی به خرمشهر دست پیدا کنند من کلید شهر بصره را تقدیمشان می کنم. این گفته نشان از این دارد که عراقی ها به هیچ وجه فکر نمی کردند ایران بتواند خرمشهر را دوباره به دامن سرزمین اسلامی برگرداند.

در روز دوم خرداد پل بسیار مهمی که بر روی شط العرب مستقر بود و برای عراقی ها نقش حیاتی داشت و با پدافندی محکم نیز از آن محافظت می شد با رشادت مرحوم امیر سرتیپ خلبان محمد دانشپور منهدم شد، در همین روز مقر فرماندهی نیروهای عراقی در داخل خاک عراق که نیروهای مستقر در خرمشهر را فرماندهی می کردند توسط خلبانان شجاع نیروی هوایی بمباران شدند. این عوامل نیز باعث شد روحیه نیروهای نظامی دشمن متجاوز کاملاً درهم بشکند، بطوریکه قبل از فتح خرمشهر تعداد زیادی از نیروهای عراقی تسلیم رزمندگان اسلام شدند. در عملیات بیت المقدس صدمات شدیدی به نیروهای عراقی وارد آمد، بطوری که صدامیان با 16 هزار کشته و 19 هزار اسیر با خفت و زبونی تمام از خرمشهر رانده شدند و رزمندگان اسلام باشکوه و شادی فراوان نماز فتح را در مسجد جامع خرمشهر به پا داشتند.

امیر، فهم این مساله برای ما که از نسل سوم انقلاب هستیم کمی دشوار است. چگونه ممکن است ملتی که تازه انقلاب کرده و آن انسجام لازم را به هنگام تجاوز دشمن به دست نیاورده می تواند مقاومت کند و حماسه ای مثل فتح خرمشهر را بیافریند؟

به موضوع مهمی اشاره کردید. واقعا با محاسبات عمومی، آزادسازی خرمشهر از دست دشمن تا دندان مسلح با آن استحکامات مستحکم و در آن برهه از زمان کار دشواری می نمود. روحیه مردم نیز از اینکه عراقی ها خرمشهر را اشغال کرده بودند جریحه دار شده بود و در این میان حضرت امام (ره) با پیام ها و سخنرانی های هدایتگرانه ای که داشتند نقش بسیار تعیین کننده ای در آن شرایط حساس ایفا نمودند.

تبعیت از فرمان فرماندهی کل قوا وحدت و انسجام را در بین مردم و نیروهای مسلح به وجود آورد. توکل به خدا و تاسی جستن از مکتب شهادت حسینی روح مقاومت و ایثار را در کالبد مردم ایران و رزمندگان اسلام دمید و همانطوری که گفتم با برنامه ریزی های دقیق و بکارگیری اصول جنگ از سوی مسئولان و فرماندهان ارشد در نیروهای مسلح پیروزی های درخشانی در تاریخ این سرزمین به ثبت رسید. اگر بخواهیم بطور خاص درباره رشادت ها و روحیه شهادت طلبی خلبانان نیروی هوایی اشاره کنیم باید بگویم که هواپیما جنگ افزاری است که در داخلش 7 تا 8 تن بنزین دارد، زیر هواپیما 2 تا 3 تن بمب هست، مسلسل این جنگ افزار پراست و 11 راکد نیز زیر صندلی خلبان وجود دارد. در حقیقت هواپیما تمام مواد منفجره و بنزین است و خلبان با این جنگ افزار به سمتی می رود که تمام گلوله ها و موشک ها به سمتش می آیند. بارها اتفاق می افتاد که خلبان های ما بخاطر تغییر مواضع دشمن و تاریکی هوا یا مه غلیظ دید خوبی نسبت به محلی که می خواستند بمباران کنند نداشتند، خلبان های ما با رگبار مسلسل، ایجاد سرو صدا می کردند تا پدافند دشمن به کار بیفتد و از این طریق مواضع دشمن را شناسایی می کردند و خلبان های ترس ما به سمت گلوله های دشمن می رفتند و تا آنجا که امکان پذیر بود در ارتفاع کم و با دقت مواضع دشمن را بمباران می کردند.

امیر نقش پدافند نیروی هوایی در عملیات بیت المقدس چگونه بود؟

قهرمانان پدافند هوایی با سایت های موشکی تبوک، خیبر و بدر که اینها سایت های عمده موشکی هاگ ما بود و موشک های راپیر و توپخانه قدرتمند ضد هوایی و هواپیماهای رهگیر موفق شدند در عملیات بیت المقدس 53 فروند از هواپیماهای دشمن متجاوز را منهدم و سرنگون کنند. بطوریکه از زبان بعضی از خلبانان اسیر عراقی شنیده شد که گفتند: ما گاهی از ترس مواجه شدن با پدافند قدرتمند و جنگنده های شکاری ایران قبل از اینکه به مناطق عملیاتی برسیم مهمات خود را خالی می کردیم و به عراق باز می گشتیم. کارکنان عزیز و توانمند نیروی هوایی در سنگر فنی و نگهداری نیز خدمات شایان تقدیری در عملیات بیت المقدس و در طول 8 سال دفاع مقدس داشتند که لازم است در همین جا از زحمات این عزیزان نیز تشکر شود.

کلام آخر؟

دشمن از سلاح و تجهیزات ما نمی ترسد. دشمنان این سرزمین از نیروهای ولایی، با تقوا و ایثارگر ما می ترسند. البته برای خودکفایی در زمینه تجهیزات و جنگ افزارهای نظامی در جهاد خود کفایی تلاش قابل توجهی صورت می گیرد و نیروی هوایی در این زمینه پیشرو و پیش آهنگ است. در زمینه بهینه سازی، نوسازی و ارتقا تجهیزات و توان رزمی نیروها در همه ابعاد کار می شود. همانطوری که می دانید اقتدار نظامی به سه عامل مهم بستگی دارد: نیروی انسانی مومن و متعهد و با انگیزه، تجهیزات و جنگ افزارهای نظامی و آموزش صحیح و علمی. در بعد آموزش نیروهای جوان نیز توسط نیروهایی که تجربه 8 سال دفاع مقدس را دارند و در آستانه ترك سازمان می باشند همنا سازی لازم انجام شده است. در بعد معنوی نیز نیروهای مومن و شایسته ای جذب بدنه نیرو می شود و با همکاری خوب عقیدتی سیاسی و

سامانه فرماندهي در تربيت ديني و معنوي نيروها موفق بوده ايم و امروز توانمندتر از هميشه نيروي هوايي با چشماني تيز بين از كيان جمهوري اسلامي ايران مراقبت مي كند.

همين 35 روز مقاومت به صداميان كه آمده بودند دو يا سه روزه خرمشهر را فتح كنند فهماند كه ايران بيشه شيран و دليران است و شيран در دفاع از خاك , خون نثار مي كنند

بعد از سقوط خرمشهر تا عمليات بيت المقدس حدود يك سال و نيم از جنگ گذشت , كاركنان متخصص و فني و توانمند و غيرتمند نيروي هوايي تمام تجهيزات آفندي و پدافندي را در اسرع وقت عملياتي مي كردند و در زمان عمليات بيت المقدس تمامي تجهيزات و ادوات نظامي نيروهاي مسلح ايران در آمادگي كامل بود

113 نفر شهيد و يازده نفر اسير در عمليات غرور آفرين بيت المقدس و فتح خرمشهر از طرف نيروي هوايي تقديم انقلاب اسلامي شد

در روز دوم خرداد پل بسيار مهمي كه برروي شط العرب مستقر بود و براي عراقي ها نقش حياتي داشت و با پدافندي محكم نيز از آن محافظت مي شد با رشادت مرحوم امير سرتيپ خلبان محمد دانشپور منهدم شد

منبع: www.sabokbalan.com